

Motion till riksdagen 2021/22:1510

av **Boriana Åberg (M)**

Avskaffa bosättningslagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa bosättningslagen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Från den 1 mars 2016 är alla Sveriges kommuner enligt bosättningslagen (2016:38) skyldiga att ordna bostad till de nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd och anvisats till kommunen. Syftet med lagen är att åstadkomma en mer rättvis fördelning av nyanlända mellan landets kommuner, och därmed skapa bättre förutsättningar för nyanlända att komma i arbete och integreras i samhället.

Bosättningslagen innebär att regeringen, baserat på uppgifter från Migrationsverket, beslutar om fördelning av nyanlända. Därefter beslutar länsstyrelserna om sk kommunalt, som baseras på en fördelningsmodell som utgår från bland annat befolkningsstorlek, arbetsmarknadssituation och tidigare mottagande av nyanlända. Eftersom tillgången på bostäder inte tas med i beräkningen skapas det stora problem i kommuner med bostadsbrist. Anvisningstalen blir ofta högst i kommuner där bostadsbristen är störst.

Kommunerna har valt att hantera skyldigheten att erbjuda bostad inom två månader på vitt skilda sätt, något som lett till mycket stor variation när det gäller bostädernas standard. Allt ifrån enkla baracker och ombyggda lokaler till förtur till hyresrätter, förvärvade bostadsrätter eller villor. Ibland nyproducerade dyra lyxbostäder i de mest attraktiva områdena, och med boendekostnader som ingen familj med normal inkomst har råd med. Detta skapar stora orättvisor, och slitningar mellan olika grupperingar av människor. Principen att samma regler ska gälla för alla grupper på bostadsmarknaden har genom bosättningslagen satts ur spel.

Kommuner som inte kunnat finna bostäder i den egna kommunen, och inte varit beredda att kringgå principen om samma regler för alla, hyr villor i närliggande kommuner. Detta har lett till rättstvister mellan kommuner, och en osäkerhet för de boende som anvisats enligt lagen.

Kommunernas åtagande gäller under den tvååriga etableringstiden. Erfarenheten visar att en absolut majoritet av de som kommer till Sverige inte har de kvalifikationer som krävs för att bli självförsörjande, och av egen kraft kunna få en bostad efter etableringstiden. Konsekvenserna av detta blir dels stora och ofta långsiktiga ekonomiska åtaganden för de kommuner där de anvisade bor, eftersom ersättningen från staten upphör efter etableringstiden, dels att många tvingas flytta till kommuner där bostadsmarknaden är gynnsammare, vilket innebär att lagens syfte frångås och nya tvister mellan kommuner om det ekonomiska ansvaret uppstår.

Kommunernas uppgift är enligt 2 kap. 1 § kommunallagen att handha angelägenheter som rör kommunens geografiska område och dessa medlemmar. Vikten av det kommunala självstyret diskuteras ofta. Redan det faktum att riksdagen genom långtgående speciallagstiftning reglerar hur detta uppdrag ska genomföras anses av en del strida mot denna princip. Men genom bosättningslagen tas detta till en helt ny nivå, eftersom kommunerna åläggs uppgifter som i grunden inte ens kan anses ingå i det grundläggande uppdraget.

Såväl det sistnämnda principiella resonemanget som allt som redovisats beträffande hur illa bosättningslagen fungerar leder till slutsatsen att den omgående bör avskaffas.

Integrationspotentialen i Sverige är sedan länge överskriden med utanförskapsområden, arbetslöshet, dåliga skolresultat och omfattande kriminalitet som resultat. Därför borde antalet beviljade uppehållstillstånd till asylsökande vara lika med noll under över-skådlig tid. Med en successiv förändring i den riktningen skulle problemen som orsakas av bosättningslagen minska. Det rättfärdigar ändå inte att en så illa lagstiftning tillåts gälla.

Boriana Åberg (M)